

V Liberci dne 27.8.2009

Na otázky T-UNI odpovídá profesor Lukáš

Redakce T-UNI přináší postupně rozhovor se čtyřmi polistopadovými rektory. Dnes odpovídá profesor David Lukáš.

Technickou univerzitu v Liberci čekají volby nového rektora. Současnému rektoru profesoru Vojtěchu Konopovi končí volební období 31. ledna 2010. Kandidáta do této funkce bude volit Akademický senát TUL 6. října 2009 a jeho jméno potom předá ke jmenování na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR a kanceláři prezidenta republiky. Po listopadu 1989 tuto vrcholnou akademickou funkci zastávali na TUL čtyři rektori. Redakce T-UNI jim položila několik otázek a postupně přináší jejich odpovědi, které ve zkrácené formě přinesla 24. srpna i regionální mutace MFD

V pořadí třetí byl:

PROFESOR DAVID LUKÁŠ (18.4.1958)

Rektorem TUL v letech 1997 – do 31.1. 2003

*** Co se vám ve vašem volební období povedlo a co jste musel nechat svému nástupci?**

Pokud bych chtěl vyjmenovávat povedené věci, neměly by to být jen materiální záležitosti. Myslím, že v mém volebním období se povedlo dát dohromady ve vedení TUL skutečně dělnou partu a navázat na pozitiva předchozího vedení univerzity. Hodně mi pomáhal můj předchůdce Zdeněk Kovář ve funkci prorektora, prorektor Petr Golka a v investičních záležitostech Miloš Pavlík z fakulty architektury. Měl jsem štěstí i ve výběru na funkci kvestora v osobě Vladimíra Stacha.

Ve věcných záležitostech považuji za úspěch, že se nám podařilo prosadit a získat územní rezervu univerzity za areálem kolejí a sportovním areálem a zahrnout ji do územního plánu města Liberce. Kus práce jsme udělali také v přípravě stavebního generelu univerzity, který dokončilo nové vedení Vojtěcha Konopy. Mám dobrý pocit také z toho, že jsme zdárně provedli rekonstrukci střední části budovy „F“ včetně menzy, ateliéru a dalších prostor fakulty architektury. Tento stavební záměr jsem převzal od vedení Zdeňka Kováře, který dokázal přesvědčit ministerstvo školství o nutnosti jmenované investice. Budova nové menzy a velkého ateliéru FA pak získala ocenění jako stavba roku. V obratnosti vyjednávání z různými orgány byl profesor Kovář mým velkým vzorem, protože v „porevolučním“ období dokázal získat pro univerzitu řadu objektů nutných pro její rozvoj. Obratnou politikou se nám podařilo přesvědčit poslance, aby v „hubených letech Klausových balíčků“ mysleli na libereckou univerzitu. Při takzvaném porcování medvěda se podařilo získat peníze na vytvoření detašovaného pracoviště katedry designu FT TUL v Jablonci nad Nisou. Systematický rozvoj katedry designu, založené děkanem Radkem Kovářem, považuji za úspěch svého volebního období, protože jsme dokázali v předstihu reagovat na pokles zájmu o tradiční textilní technologie a vytvořit pro druhou nestarší fakultu určitou jistotu.

Hodně práce jsme udělali díky ateliéru profesora Jiřího Suchomela při zpracování generelu budoucí výstavby Technické univerzity. Myslím, že jsem svému nástupci předal dobře připravenou stavbu Informačního centra, která byla spojena s rekonstrukcí budovy „A“. Ještě bych rád připomněl zásluhy prorektora Petra Golky, který dokázal mimo jiné dát dohromady databázi absolventů (SAPTUL) a založit spolek absolventů TUL.

*** Máte svého favorita do příštího období?**

Napadá mě nejméně deset lidí, kteří mohou na funkci rektora kandidovat. Ale nedokážu mezi nimi vybrat toho nejsprávnějšího, na kterého bych mohl ukázat a říci se stoprocentní jistotou ten a žádný jiný. Koneckonců, když se podívám zpátky, tak být namísto senátora volícího tehdy mne, tak bych sebe jako sedmatřicetiletého holobrádka tehdy patrně nevolil. Jsem ale přesvědčen, že na funkci rektora se kandiduje s velkou mírou odpovědnosti, a proto věřím, že ten, koho senát zvolí a prezident jmenuje, bude člověk na svém místě.

*** Co očekáváte od voleb a co by měla být priorita budoucího rektora?**

Očekávám, že Akademický senát vybere nejlepšího kandidáta. Při odpovědi na otázku priority chci zdůraznit, že doba mého rektorování byla po koncepční stránce jednodušší než současný stav a priority univerzitního školství měly zřetelnější obrys. Ústřední prioritou bylo, je a bude budování univerzitní autonomie. Zdá se mi ale, že vlivů, tlaků a snah „vnějších hráčů“ usilujících o okleštění vysokoškolské svěbytnosti přibývá. Snaha o budování univerzitní autonomie nesmí být chápána jenom v právnickém slova smyslu, ale je to důsledné budování, že zaniká její vlastní koncepce rozvoje, vytváření a prodebatování vizí, dokonalý správní chod instituce a průběžné posuzování kvality vědy, výzkumu a výuky. Co se týče vizí, nejde jenom o „tvrdé“ stavební záležitosti, ale jde i o vize „měkké“, například zahrnující pěstování mezilidských vztahů. Obávám se, že vnější tlaky budou ještě přibývat.

*** Je něco, před čím byste ho chtěl varovat a něco, co byste mu doporučil?**

Vedení univerzity by se nemělo nechat zahltit věcmi druhého řádu a formalitami. V současném shonu o financování celo-univerzitních projektů se sice může zdát, že projektové podmínky jsou na prvním místě. Tím však může dojít k ohrožení toho podstatného - vedení univerzity koncepčně s představou dlouhodobých časových horizontů. Je pravda, že toto je stále obtížnější; v porevoluční době měl hlas rektora velkou váhu a profesor Kovář měl tedy z tohoto pohledu pozici „nejjednodušší“. Nyní hlas rektora znamená výrazně méně, a proto se dlouhodobé koncepce drží stále obtížněji. Je to důsledek společenského klimatu a státní politiky vůči vysokým školám a způsobu jejich financování. Nový rektor nebude mít ve výše uvedeném smyslu ustláno na různých, doporučil bych mu, aby se obklopil spolehlivými lidmi a vytvořil si ve vedení dělnou partu, která mu pomůže nést břímě zodpovědnosti. Připouštím, že je lehké z povzdálí udílet takovéto „hraběcí rady“.

*** Jaké jsou v současné době podmínky pro vědeckou práci na univerzitě?**

Jsou nejlepší, jaké kdy v minulosti byly. Trápí mě jen naše univerzitní knihovna. Podle mě by měla být součástí hlavního areálu Hálkova-Husova jako důstojné a kulturní místo pro samostatné studium. Závidím americkým univerzitám jejich knihovny, kde se studenti bez problémů připojují k internetu z kaváren a studoven pomocí notebooků a mají na rozdíl od našich studentů vytvořeny dobré podmínky pro přístup k nepřeborným řadám knih. V takových knihovnách se odehrávají i důležité kulturní a společenské akce. Naše univerzitní knihovna se zatím krčí ve Voroněžské ulici a do centra studentského dění má dost daleko.

*** Jak hodnotíte postavení TUL jako instituce?**

Myslím, že pozice naší univerzity pozvolna posiluje. Dříve, když jsem jako rektor navštěvoval univerzity v „západní Evropě“, byl jsem v šoku z jejich vybavení i intelektuálního potenciálu. Tento náskok ciziny se snižuje, ale bohužel pomaleji, než jsem doufal. To není kritika vůči všem bývalým vedením naší univerzity, ale spíše výtka vůči státní politice financování univerzitní infrastruktury, která zatím nedává šanci našim univerzitám jmenovaný rozdíl rychle vyrovnat. To, co snižuje prestiž některých fakult naší univerzity, je podle mého také fakt, že studenti nejsou zdaleka tak nadšeni a zapálení pro studium, jako je tomu na zahraničních univerzitách a nejsou také na svoji Alma Mater dostatečně hrdí. Nemyslím, že je vina jen na straně studentů. V září jedu do USA, kde budu půl roku pracovat a přednášet na Clemson University v Jižní Karolině podpořen Fulbrightovou nadací. Chci tam, mimo jiné, té věci „nadšení“ přijít trochu na kloub a rozmyslet si, kde a proč u nás v tomto smyslu skřípe vztah mezi univerzitou, profesory a jejich studenty.

Děkuji za rozhovor

Zítرا bude na otázky odpovídat současný rektor TUL, profesor Vojtěch Konopa.

J. Kočárková